
Søker

Opplysninger om institusjonen

Kommunenavn	5000 kommune
Institusjonsnavn	Trøndelag fylkesbibliotek
Postadresse	Postboks 2323 Torgarden
Postnummer	7004
Poststed	Trondheim
Institusjonens leder	
Fornavn	Hildegunn
Etternavn	Hestnes
Telefon	74 175 336
E-post	hilhe@trondelagfylke.no

Sluttrapport

Prosjekttittel	Lån en forsker
Kategori	Innsatsområder: FNs bærekraftsmål og bibliotek, Nye samarbeidsformer og partnerskap
Tildelt beløp	500 000
Antall tildelingsår	1-årig
Tidsperiode	2022, 2023

Mål for prosjektet

OVERORDNET MÅL: utvikle et tilbud som på en enkel måte gir tilgang til formidlere av forskning til barn og unge til skole- og folkebibliotek i hele Trøndelag

Resultatmål:

- Etablere en formell avtale med NTNU som hovedsamarbeidspartner
- Utarbeide en grafisk profil og markedsføringsstrategi for Lån en forsker
- Etablere en katalog over forskere som er tilgjengelig for utlån
- Innhente kunnskap fra Forskningsdagene
- Tilby 50 utlån av forskningsformidlere gjennom skoleåret 2022/2023 til grunnskoler i Trøndelag

Effektmål:

- Lære barn om FNs bærekraftsmål
- Styrke barns tro på seg selv som samfunnsaktører, og gi dem verktøyene de trenger for å delta i samtaler om verdens felles arbeidsplan – FNs bærekraftsmål
- Bidra til økt samarbeid mellom folkebibliotek, bibliotek i høyere utdanning, og skolebibliotek
- Etablere folke- og skolebibliotek som en attraktiv formidlingsarena for forskningsformidlere
- Styrke bibliotekene som kunnskapsaktører

Rapport

OPPSTART

Gjennom tjenesten Lån en forsker var målet å gjøre forskning, og kunnskap om bærekraftsmålene, mer tilgjengelig for barn og unge i hele Trøndelag; opprette et formelt samarbeid med NTNU som hovedleverandør av forskningsformidlere; og herunder styrke samarbeidet mellom høyere utdanning og biblioteksektoren.

Tjenesten hadde sitt utspring i Bærekraftsbiblioteket, og tanken var å underbygge interessen rundt bærekraft, klima og miljø ved å kunne tilby «utlån» av eksperter/forskere på området.

Det ble tidlig opprettet kontakt med NTNU og det ble i søknadsperioden gjort avtale om en intensjonsavtale med NTNU. Her ble det også avtalt at NTNU skulle stille med forskere, mens fylkesbiblioteket skulle sørge for det praktiske, infrastrukturen rundt selve bestillingsløsningen og dialog/markedsføring utad.

Fram til lansering høsten 2022 ble det arbeidet mye med hvordan tjenesten skulle fungere, samt hvordan vi skulle rekruttere forskere.

Vi endte til slutt opp med å lyse ut stillinger via NTNUs kanaler og endte opp med 8 personer som ble kalt inn til intervju. Dette var i hovedsak masterstudenter.

Ansettelseskriteriene våre baserte seg i hovedsak på formidlingsevne, hvor tilgjengelige de var, samt fagområde.

I oktober 2022 arrangerte vi oppstartsverksted for forskerne hvor de skulle arbeide med sine

presentasjoner, samt få tips og innspill til målgruppe, formidling mm. Verkstedet ble ledet av Marita Abel-Grüner fra NRK, som jobber med forskningsformidling til barn gjennom ulike TV-program.

24. oktober, på selveste FN-dagen, ble Lån en forsker lansert.

På fylkesbibliotekets hjemmeside kunne man lese dette:

Alle forskerne tilknyttet Lån en forsker studerer til daglig på NTNU og har til felles at de er glødende opptatt av å formidle forskning og kunnskap til barn. Og i tillegg til å være eksperter på sine fagområder har de god kunnskap om ulike Bærekraftsmål og kan formidle viktigheten av disse målene.

Tjenesten Lån en forsker har blitt støttet av Nasjonalbiblioteket og de 50 første bestillingene i skoleåret 2022/2023 vil derfor være kostnadsfritt for de som ønsker en forsker til sin skole eller bibliotek.

Samtidig med dette ble nettsiden lånenforsker.no lansert. Dette var et viktig grep for å kunne kommunisere med brukerne av tjenestene hvor de enkelt kunne sende inn bestilling.

På lånenforsker.no står dette:

Velkommen til Lån en forsker! Her kan skoler, bibliotek og andre bestille eksperter innen mange ulike fagområder. Fyll ut skjemaet, gjerne med så mye informasjon som mulig, så kobler vi deg opp med en forsker som passer ditt behov. Les gjerne om de ulike forskerne nedenfor. Beskrivelsene er ikke fullstendige; de kan tilpasse ulike oppdrag ut ifra dine ønsker. Målgruppen er 1.-7. trinn. Lån en forsker er støttet av Nasjonalbiblioteket.

I tillegg finner man et enkelt bestillingsskjema, samt informasjon om de ulike forskerne.

LANSERING

Lanseringen av tjenesten ble markedsført via alle våre kanaler. Ganske raskt fikk vi inntrykk av at dette var en ønsket tjeneste og vi ble nok tatt litt på senga av det administrative arbeidet dette førte med seg. Det ble litt reisebyrå-følelse til tider, men samtidig var det en morsom og givende periode. På grunn av dette ble vi også oppmerksomme på at dette ikke var en varig driftsmodell. Både tidsbruken med det administrative arbeidet, samt usikkerheten på hva som ville skje når pengene ble brukt opp og man ikke lenger kunne tilby tjenesten gratis, gjorde sitt til at vi måtte intensivere arbeidet med å få NTNU enda tettere med i samarbeidet.

NTNU

Fram til lansering hadde vårt hovedfokus vært å innhente forskere og få tjenesten opp på beina. Fra nå av var det viktig å rette fokus mot NTNU og opprettelsen av en formell avtale oss imellom. Det var viktig for oss, og for prosjektet, å sørge for at NTNU fikk eierskap til tjenesten.

I løpet av 2023, mens Lån en forsker gikk sin gang, hadde vi utallige møter med NTNU, blant annet med ansatte på Universitetsbiblioteket, Skolelaboratoriet, institutt for biologi, lærerutdanningen, og Vitenskapsmuseet.

Til tross for flere møter, hvor de aller fleste var av positiv karakter med ønske om å kunne bidra på ulike måter, slet vi med å komme i havn med en konkret avtale. Hva denne avtalen skulle innebære var også uklart fra vår side, om det var økonomisk eller en mer praktisk karakter. Interessen fra enkeltpersoner fra NTNU var veldig til stede, men det var vanskelig å nå inn til de med beslutningsmyndighet. Av de vi møtte, så alle de positive ringvirkningene med tjenestene; både for studentene som fikk verdifull formidlingserfaring, promotering av NTNU som studiested, og muligheten til å nå ut i fylket med forskningen.

Til tross for dette begynte vi i løpet av 2023 å miste håpet om at vi kunne komme i havn med en

avtale med NTNU og få til en varig driftsmodell av tjenesten.

Det er vanskelig å si nøyaktig hvor samarbeidet strandet, og hvilken overføringsverdi andre kan dra nytte av. NTNU er en stor institusjon og det kan være utfordrende å møte de personene som kan snakke på vegne av hele institusjonen. Kanskje burde vi heller satt søkelys på en mindre del; ett fakultet eller én studieretning? Kanskje burde vi ikke ha lønnet studentene i utgangspunktet, da dette satte en standard vi ikke kunne leve opp til etter endt prosjektperiode? Men hadde vi da fått de samme søkerne?

Dette er selvsagt vanskelig å svare på i dag, men det er absolutt noe å tenke over hvis man skal sette i gang et lignende prosjekt i fremtiden.

MÅLOPPNÅELSE

Til tross for at vi ikke klarte å opprette en formell samarbeidsavtale med NTNU ble Lån en forsker en suksess – for målgruppen.

Målgruppen, som var todelt med barn og unge på den ene siden og lærere og bibliotekarer på den andre, fikk en enklere tilgang til formidling av forskning med bærekraft som tema – noe som også var det overordnede målet til prosjektet.

Basert på tilbakemeldinger fra forskerne, skole- og folkebibliotekene, og antall bestillinger må vi si at målet ble nådd. Gjennom nettsiden lånenforsker.no gjorde vi forskning tilgjengelig på en enkel måte. I tillegg til å besøke skoler og bibliotek, har forskerne også deltatt på ulike arrangementer og podkaster, blant annet Forskningsdagene, Verdens miljødag og Barnas store fjæredag. Det har også blitt arrangert turneer over flere dager hvor forskerne har besøkt flere skoler i samme område.

VIDEREFØRING

Til tross for at vi aldri fikk til et varig samarbeid med NTNU lever Lån en forsker videre. Gjennom prosjektperioden har både navnet og logoen blitt godt kjent i miljøet, og fokuset på bærekraft har også gjort at tjenesten har fått interne midler fra Trøndelag fylkeskommunes satsing på klimaomstilling på kr. 300 000 (se regnskap). Dette muliggjør videre drift også ut 2024. Vi har også mulighet til å "utnytte" tyngden Lån en forsker-navnet har opparbeidet seg og på den måten gi kredibilitet til andre tilbud vi sender ut. Et eksempel er arrangementer i forbindelse med Landslovjubileet, hvor vi har tilbudt tre forskere til bibliotekene i fylket. Dette betales med de interne Lån en forsker-midlene og under navnet til Lån en forsker.

Det er under evaluering om vi skal beholde navn og logo som en fellesnevner og felles «merkevare» på all kunnskaps- og forskningsformidling som tilbys i regi av fylkesbiblioteket.

Regnskap

- [Prosjektregnskap Lån en forsker.pdf](#)
- [Revidert regnskap Lån en forsker.pdf](#)

Vedlegg